

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:
Pe un an 50 Lei
Pe jumătate de an 25 "
Pe un pătrar de an 12 1/2 "
Un număr 1 Leu.

Manuscrisele se adresează redacției „Foaia Diecezană” iar banii de prenumără-tiune și inserțiuni administrației „Tipografa și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200 de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei.

Proclamația Regelui.

Iată textul proclamației pe care Regele Ferdinand o va citi la Alba-Iulia, în ziua încoronării:

Prin grația lui Dumnezeu și voința Națională am moștenit Coroana României, după glorioasa domnie a Regelui Intemeietor.

Suindu-mă pe Tron, am rugat Cerul să dea rod muncii, ce, fără preget, eram hotărât să închin iubitei mele Țări, ca bun Român și Rege.

Pronia cerească a binecuvântat și prin bărbăția poporului și vitejia ostașilor ne-a dat să lărgim hotarele Regatului și să înfăptuim dorul de veacuri al Neamului nostru.

Am venit astăzi cu Regina care ne-a fost tovarășă în credința neclintită la răstriște și la bucurie, ca printr'această sărbătoare să consacram în fața Domnului și a scumpului nostru Popor legătura ce ne unește deapănarea cu dânsul.

Punând pe Capul Meu, într'această străveche cetate a Daciei Romane, Coroana de oțel dela Plevna, pe care noui și glorioase lupte au făcut-o pe veci Coroana României Mari, Mă închin cu evlavie memoriei celor cari, în toate vremurile și de pretutindeni, prin credința lor, prin munca și prin jertfa lor, au asigurat unitatea națională și salut cu dragoste pe acei cari au proclamat-o într'un glas și o simțire dela Tisa până la Nistru și până la Mare.

Intr'aceste clipe gândul meu se îndreaptă cu recunoștință către viteaza și iubita noastră armată.

Pentru răsplata trudelor trecutului, rog Cerul ca poporul nostru să culeagă în pace

roadele lor binecuvântate și să propășească în liniște, frăție și muncă harnică.

Cu inima plină de dragoste și credință mărturisesc dorințele sufletului meu:

Vreau ca țărâtimea, stăpână pe veci pe ogoarele ce le-a dobândit, să le dea toată puterea de rodire în folosul ei și al binelui obștesc.

Vreau ca muncitorimea, credincioasă patriei, să-și afle soarta tot mai prosperă într'o viață de armonie și de dreptate socială.

Vreau ca, în hotarele României Mari, toți fiii buni ai țării, fără deosebire de religie și de naționalitate, să se folosească de drepturi egale cu ale tuturor Românilor, ca să ajute cu toate puterile statul în care Cel-de-Sus a rânduit să trăească împreună cu noi.

Vreau ca Românii din toate straturile sociale, însuflețiți de năzuința unei depline înfrățiri naționale, să se folosească toți de legitima ocrotire a statului.

Vreau ca în timpul domniei Mele, printr'o întinsă și înaltă dezvoltare culturală, patria noastră să-și îndeplinească menirea de civilizație ce-i revine în renașterea Orientului european după atâtea veacuri de cumplite sbuciumări.

Sunt sigur că, în îndeplinirea marelui noastre datorii, voi avea sprijinul tuturor bunilor fii ai țării, nedespărțiți în gând și în faptă în jurul tronului.

Acestei sfinte misiuni, în neclintită unire cu poporul nostru, voi închina toate puterile mele de om și de Rege și asupra ei chem, în această zi solemnă de înălțare, sufletească, binecuvântarea celui A-Tot-Puternic.

FERDINAND I.

ODĂ

La încoronarea Măritului Rege Ferdinand I. la
Alba-Iulia în 2/15 Octombrie 1922.

Trompeta din Turda.

Trompeta din Turda sună
Graiuri dulci fermecătoare
La toți: pace, voe bună,
Zile mari de sărbătoare.
Alba-Iulie gătită
Ca un fenix din povești
Din cenușa ei rădică
Tainele din Mărășești.
Făt frumos în zori s'arată —
Pleacă capu 'n cetinel —
Mai frumos ca altă dată
Sub coroana de oțel.
Nuntă mare și aleasă
Se întinde pe câmpii,
România e Mireasă,
Mire-i Ferdinand întâi.
În podoabă de rujiță
Arghir vine de nuntaș,
Cosinzeana-i nuntășiță,
Cu toți dalbii păunași.
Și mai vin, O Doamne vin!
Din amurgul de sub zare,
Legiuni în coif și zale
Cu Traian cel bun și mare.
Glad și Gel — Menumorot,
Actiu — uitând năcazul,
Mircea cel bătrân de tot,
Stefan și Mihai viteazul.
Pe sub poarta de trufie
Trece Horea chiuind
Trage plugul pe câmpie
Strămoșescului pământ.
Tudor, steagul sus rădică
Și cu ceata sa 'n grăbire, —
Scuturându-și mândra chică
Vin la hora de 'nfrățire.
Iancu vine dela munte
Doborând cu a lui cete, —
Cu Bărnuț și cu Axente
Păunași cu flori în plete.
Hora-i mare și frumoasă,
Din apus la răsărit —
Țara-i mândră și voioasă
Visul nostru s'a 'mplinit!
Fie Doamne a Ta mână
Cu noroc și bucurie,
Peste Rege și Regină,
Peste scumpa Românie!

V. P. Patașanu.

Deschiderea Corpurilor Legiuitcare.

București 12 Octombrie 1922.

Mesagiul Tronului.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Ca o consfințire a unității naționale cu
atâtea jertfe dobândite, am hotărât să îndepli-
nim la Alba-Iulia acum la începutul anului al
noulea al Domniei Mele încoronarea Mea
și a Reginei.

Sunt sigur că în această zi de sărbătoare
patimile trecătoare se vor stinge și că toți fiii
buni ai Patriei, însuflețiți de aceeaș dragoste
de țară, se vor uni în jurul Tronului.

Dorind ca în aceste zile să am cât mai
aproape reprezentanții Națiunii, ca să se afirme
astfel încă odată puternica legătură dintre Mine
și poporul Meu, pe care voesc să Mă razim
în toate faptele Domniei Mele, v'am convocat,
Domnilor Senatori și Domnilor Deputați, în
sesiune extraordinară.

După săvârșirea acestei înălțătoare sâr-
bători, Guvernul Meu va supune deliberărilor
Domniilor Voastre proiectele de legi a căror
urgență se impune.

Eu declar deschisă sesiunea extraordinară
a Corpurilor Legiuitoare.

Ferdinand.

INCORONAREA

Ziua cea mai mare și cea mai sfântă în istoria
neamului românesc este ziua de 2/15 Octombrie
1922 în care s'a făcut încoronarea gloriosului
nostru Rege Ferdinand I cu coroana de oțel a
biruinții prin vitejie și înțelepciune, cu ajutorul
Tatălui ceresc, precum și încoronarea celei mai
bune mame, celei mai scumpe regine, celei mai
iubitoare femei, a adoratei noastre Regine Maria.

„Aceasta este ziua care a făcut-o Domnul să
ne bucurăm și să ne veselim întrânsa“.

Precum tot creștinul adevărat se bucură
nespus de mult de Învieria Domnului nostru
Isus Hristos, care ne-a scăpat de robia morții
și a iadului, tot așa se bucură acum tot Ro-
mânul, tot cetățeanul României, de Încoronarea
iubiților noștri Suverani, care e chezașia feri-
cirea noastre și a fiilor, nepoților și strănepoților
noștri în țara liberă, mândră și frumoasă, care
e România mare, fericire care va ține până la
sfârșitul lumii.

„Saltă acum și te bucură Sioane“, a strigat
Îngerul Domnului vestind minunea Învierii. „Saltă
acum și te bucură Române!“ strigăm acum cu

focul celei mai intime convingeri, „căci Regele tău a săvârșit minunea cea mai mare ce poate s'o facă om pământean: a luptat, a biruit, a unit pe veci pe toți fiii neamului românesc sub un sceptru glorios și s'a încoronat ca Rege al tuturor Românilor, prin ce a pecetluit *reînvierea noastră națională* și începerea unei vieți noi, libere și fericite, care dovedește puterea de viață a coloniilor romane, aduse în Dacia de împăratul Traian.

După veacuri multe de suferințe sub jug străin, după uciderea mișelcească a lui Mihai Viteazul, după frângerea pe roată a mucenicilor neamului nostru, Horia și Cloșca, după palmuirea eroului nostru cântat și iubit de popor Avram Iancu, după vărsarea sângelui a 800.000 eroi de-ai noștri, cunoscuți și necunoscuți, la Mărăști, la Mărășești, la Oituz, la Tisa și pe toate câmpurile de luptă, — iată că s'a împlinit visul nostru secular: unirea tuturor Românilor din 5 împărății într'un singur stat, sub un singur rege și s'a pecetluit această unire pe veci a fraților de acelaș neam și lege prin încoronarea glorioasă și măreață a iubiților noștri suverani înaintea lui Dumnezeu și înaintea poporului.

La acest act solemn au contribuit Regele și Regina, a contribuit armata vitează condusă de ofițeri bravi și cumiți și au contribuit și mulți alții. Căci „la clădirea României mari se lucrează de mult. Lucrat-au mucenicii aceia, cari o mie de ani au suferit pentru credința lor și au murit în nădejdea învierii. Lucrat-au aceia, cari au susținut legătura sufletească între cei împrăștiați, prin cartea legii românești. Lucrat-au cei ce apărau cu sabia hotarele țărișoarelor românești, ca să existe o organizație de stat român. Lucrat-a Mihai Viteazul cu ai săi viteji. Lucrat-au cei ce au făcut unirea principatelor și au eluptat întemeierea regatului român. Lucrat-au Horia, Cloșca și Crișan, Avram Iancu. Ceiace au făcut adunarea națională de pe câmpul libertății și ceiace au făcut epoca Memorandului. Lucrat-au scriitorii și poeții, cari au ținut nestins focul iubirii de limbă și cultură românească. Lucrat-au micii toboșari dela ziarele române. Lucrat-au altarele și stranele noastre. Lucrat-au toți, câți au ascultat glasul lor și l-au urmat în viața lor familiară și publică. Lucrat-au ceice au făcut adunarea națională dela Alba-Iulia și ceice au dus la biruință armata română. Măreața clădire ce o numim noi astăzi România mare e ridicată pe virtuțile neamului românesc de pretutindeni“. (Legea românească Nr. 36).

Prin Încoronarea dela Alba-Iulia — cetatea istorică, unde înainte cu trei veacuri Mihai Viteazul, domnitorul țării românești de atunci, a

conceput mărețul plan al unirii tuturor Românilor —, s'a pus acoperiș solid casei zidite pe fundament solid de peatră a neamului nostru românesc. De acum pot s'o bată vânturile dușmănoase și pot s'o lovească valurile furtunoase ale dușmanilor seculari, n'o vor putea clăti niciodată, niciodată.

La Încoronarea dela Alba-Iulia s'a împărțit mândrul și viteazul rege al tuturor Românilor a doua oară cu sfânta taină a mi ului și astfel s'a pus din nou „Pecetea darului sfântului Duh“ peste capul Lui întărindu-l cu putere sufletească și trupească spre o conducere a poporului Său tot așa de înțeleaptă în timp de pace, precum a fost în vremile tulburi și grele ale războiului. El, Regele, este de azi înainte unsul Domnului, rege prea luminat și mult stăpânitor, binecuvântat cu binecuvântare cerească.

Încoronarea Majestaților Lor e sigilarea cu sigil sfânt, — înaintea tronului dumnezeesc și înaintea întregului popor — a unirii, înfăptuită cu arma în mână și cu jertfa enormă de sânge și decretată prin voința liberă și unanimă a Românilor din provinciile desrobite de frații noștri bravi din regatul liber.

Încoronarea e așezarea falnicului steag al biruinții pe fortăreața neamului nostru, care steag fălțâind glorios arată de departe tuturor oamenilor din afară, că fortăreața e românească și e inexpugnabilă.

Încoronarea e punerea crucii pe catedrala cea mare și sfântă a neamului nostru.

Acum se arată lumii, că România e o putere mare în Orient, de care toți trebuie să țină seamă.

Acum se vedește înaintea reprezentanților iluștri ai tuturor statelor de pe glob, că România mare este și vrea să fie susținătoarea păcii, a ordinii și liniștei în Orient, că e țară cultă și dornică de cultură, că e un stat unde domnește dreptatea și legea și unde toți cetățenii sunt egali înaintea legii.

Acum se face dovada scumpă, că jertfele enorme nu sunt zadarnice. Acum sufletele sutelor de mii de eroi, cari și-au dat viața pentru întregirea neamului, tresaltă de bucurie în ceruri văzând cu ochii sufletești priveliștea grandioasă și strălucitoare a Încoronării nizuințelor lor, pentru care și-au vărsat cu drag sângele.

Acum se încununază cu cinste și cu mărirea Regele nostru Ferdinand I, care a dat moșiile Coroanei și pe ale sale personale țăranilor spre fericirea lor și a familiei lor, care a dat împroprietărirea, care a condus armata sa vitează din biruință în biruință, înfruntând pe front alătura de ostașii noștri iubiți toate primejdiile, ostenele și privațiunile.

Acum se încununează cu cinste și cu mărirea Regina noastră Maria, alinătoarea suferințelor celor răniți și bolnavi, mângâitoarea eroilor noștri de prin spitale în ceasul morții, sora dulce de caritate care a legat ranele atâtor eroi, care a turnat balsam de mângâiere în atâtea inimi îndurerate, care a cercetat pe bolnavii de holeră și de tifos exantematic puindu-și viața în pericol, care îngrijește cu o inimă atât de iubitoare de orfanii neamului, care conduce atâtea instituțiuni de caritate și de progres, care împarte neconținut cu mână largă daruri și ajutoare văduvelor sărace, copiilor orfani și săraci, care a trimis bravilor Moți din Munții apuseni ajutoare în vreme de secetă și de lipsă, care a făcut atâtea fapte bune, că i-a mers vestea până în cătunul cel mai depărtat al României.

Tot sufletul românesc tresaltă azi de bucurie împreună cu iubiții noștri Suverani și cu întreaga augusta dinastie română! E ziua cea mai sfântă a României, e praznicul cel mare al înfrățirii, al armoniei, al concordiei, al dragostei de frate ce stăpânește azi inimile tuturor fiilor României mari fără deosebire de neam și lege.

Rămâne ca fericirea zilei de azi să se perpetueze prin o conlucrare armonică a tuturor fruntașilor vieții noastre publice, în viitor, și prin o activitate febrilă, înțeleaptă și cinstită a tuturor pentru consolidarea și progresul țării susținând în toate ramurile activității publice și particulare morala, adevărul, dreptatea, cinstea, iubirea de țară, de neam și rege.

Dumnezeu să întărească scepștrul scumpului nostru Rege. Dumnezeu să binecuvinteze ziua aceasta strălucită de 15 Octombrie. 1922. Dumnezeu să apere țara aceasta, dinastia și pe poporul nostru de tot răul și de toate uneltirile văzușilor și nevăzușilor vrășmași, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

George Noaghea
profesor.

Sfințirea Catedralei de la Alba-Iulia

La 8 Octombrie n. la Alba-Iulia a avut loc cu o deosebită solemnitate sfințirea catedralei nou construite, unde are loc azi încoronarea suveranilor noștri.

Dimineața la orele 8 un serviciu religios a fost oficiat la biserica ortodoxă.

La orele 8 și un sfert un cortegi cu adevărat impozant, a pornit dela biserica ortodoxă și trecând prin „Cetate“ a ajuns, după o oră de mers, la Catedrală.

Înfruntea cortegiului se aflau mitropolitii *Bălan* al Sibiului și *Pimen* al Moldovei, episcopul *Gurie* al Basarabiei, episcopii *Bartolomeu* al Argeșului și *Nicolae Ivan* al Clujului și peste 100 de preoți din Sibiu, Alba-Iulia și împrejurimi.

Urmau apoi: corul teologic din Sibiu, și corul mitropoliei din Sibiu.

Erau de față toți capii autorităților din Ardeal, d-nii miniștrii *Văitoianu*, *Constantinescu*, *Moșoiu* și *Banu*, numeroși membri ai comisiei încoronării în frunte cu locțiitorul de președinte d. G. Popescu secretarul general al ministerului lucrărilor publice, prefectul de Alba-Iulia, etc.

Urmau apoi școlile primare și liceul din Alba Iulia, o companie de onoare din regimentul 91, d-nii generali *Vlădescu* și *Stavri*, cum și un mare număr de ofițeri superiori și inferiori.

La orele 9 și jumătate a avut loc la Catedrală serviciul religios pentru sfințire care a durat până la ora 1 și jumătate.

La urmă, mitropolitul *Bălan* al Ardealului a ținut o frumoasă cuvântare, făcând un istoric al Cetății Alba Iulia și aducând elogiile memoriei voievozilor cari au năzuit cu ani și ani în urmă la întregirea României. Înaltul prelat spune că numai grație jertfelor făcute de armata română pe câmpul de război, românismul poate sărbători la Alba-Iulia unirea.

Un banchet a avut apoi loc la care au luat parte miniștrii, înalții demnitari și un mare număr de invitați.

Mitropolitul *Bălan* a trimis Regelui o telegramă omagială.

DUMNEZEU

Prelegere din religie, de preotul *Sinesiu Bistreanu*.

Sunt și astăzi țări depărtate de noi, în cari locuiesc oameni, cari însă nu cred în adevăratul Dumnezeu, ci cred în mai mulți Dumnezei și acestora să roagă, deși nu-s Zei adevărați ci sunt făcuți din peatră, lemn, aur ș. a; iar acești oameni să zică păgâni.

— Hiero, un rege păgân întrebă într'o zi pe *Simonides*, cel atât de renumit ca înțelept al lumii, să-i spună: „Ce este Dumnezeu?“ Înțeleptul zice: „Dă-mi o zi de gândit asupra acestei întrebări și apoi îți voi răspunde!“ Ziua se sfârși și regele cerea răspuns. „Dă-mi două zile de cugetare și-ți voi răspunde!“ Trecură și aceste zile și regele cerea mereu un răspuns, dar *Simonides* tot cerea amânare până ce regele își pierdă răbdarea și pretinse răspuns; iar înțeleptul zise: „Cu cât mă silesc mai mult a judeca

asupra acestei întrebări, cu atât mai puțin o pricep“.

Apostolul glăsuiește: „Căci când păgânii ceice n-au lege, fac din fire cele ale legii, accia neavând lege, și singur își sunt lege; cari arată faptul legii scrisă în inimile lor, împreună mărturisindu-le conștiința lor și gândurile lor, părându-se sau îndreptându-se unul pe altul“. Romani II. 14—15.

Conștiința sau cugetul cel bun, este cel mai nepărtinitor judecător lăuntric al omului; ea este urmarea minții omenești mai deșteptate, este însuș judecătorul nostru.

Conștiința sau cugetul bun al omului, îndeamnă pe om a primi sfatul și îndemnul spre ceea ce e bun și folositor; iar de ar lipsi conștiința nici preoțimea n'ar fi în stare a duce (converti) suflete către biserică.

Sunt în lume ucigași și alți făcători de rele, cari parte stau d'asupra lezei omenești prin starea lor socială, parte că și-or tănuțit fapta cu istețime așa că nu e destăinuită, ... totuș îi muncește mereu conștiința sau cugetul încât își pierd mintea și viața; căci conștiința s'a adevărit a fi un servitor credincios al lui Dumnezeu.

— Să istorisește că împăratul Constans era un om crudel, și într'un moment de mânie a poruncit să omoară pe nevinovatul său frate, pe diaconul Teodosiu și această ucidere s'a îndeplinit tocmai când omul bisericii îi imbiă potirul cu sf. taină. Dar din acest moment îi veniă vedenie că frate-so îmbrăcat în haina diaconescă îi sta pururea 'n față, întinzându-i potirul plin de sânge și-i zicea: „Bea frate iubit, bea!“ Impăratul muncit de conștiință, acest sever judecător lăuntric al său, fuge în Sicilia, nu află liniște nici aci, pân'ce este omorât de vrajmașii săi.

— Cuprins de mânie dobitocească, un fiu omorise pe tatăl său și fiindcă fapta să făcuse p'ascuns, nu se știa făptuitorul, deși urmărirea se făcuse. Omorul să dase uitării. Intr'o zi însă un jandarm al orașelului în care să întâmplase omorul, inspecționând ajunsese în dumbra orașului și acolo întâlnește pe fiul celui omorât, și spre uimirea lui îl vede cum cu o bătă zdravănă dă ca un nebun într'o tufă de cărpeniță, în care să află un cuib de pasăre. Jandarmul îl agrăește, sfătuindu-l să lase în pace tufa și puișorii; dar el strigă ca luat de friguri: „Ba bine că nu, dar cine naiba îi îndeamnă să-mi strige necontenit: că eu aș fi ucigașul tatălui meu! N'auzi ce vorbesc?“ și bătea cu înverșunare în tufiș; iar jandarmul-deși îngrozit de vederea asta-legă pe ucigaș.

— Un negustor bogat călătorise dimpreună c'un servitor al său, în afaceri de negoț. Știind

servul că stăpănu-său are bani mulți pe lângă sine, își puse gând rău împotriva-i. Ajungând într'un codru de munte, lăcomia de bani îl îndeamnă și omoară pe stăpănu-său și jefuindu-l de bani îi aruncă trupul într'o prăpastie adâncă. Prevăzător fiind, trece hotarul țării sale și ajungând în țară străină se așează într'un orașel; iar isteț fiind începe a precupeți, câștigând câte ceva — măcar pentru ochii lumii — pân'ce cu vremea cei din oraș încep al recunoaște ca om bogat. Se căsătorie apoi cu o fată dintr'o familie onestă și de frunte din acel oraș; iar purtându-se onest își câștigă încrederea concetățenilor, cari îl aleg reprezentant, senator și mai apoi primar al orașului. — Ca primar aveă într'o zi să judece pe un servitor ce-și omorise stăpănul, și judecătorii îl osândiseră la moarte și se așteptă numai ca primarul să subscrie sentința. Dar acesta stătea îngândurat, conștiința cea amorțită d'atâta timp se deșteptase, o paliditate de moarte îl cuprinde, sudori reci îi acoperă ființa, și începe a tremura ca de friguri. Oamenii din juru-i îl credeau bolnav, dar el sărind de pe scaun se puse în rând cu cel osândit și strigă: Aici vi-se prezintă un ucigaș cu mult mai păcătos, că aveam un stăpân care mă ridicase de pe stradă, m'a hrănit și m'a îmbrăcat și... eu... totuș l-am omorât mișelește. „Priviți-mă, de treizeci de ani tănuțesc în mine fapte îngrozitoare, dar acum nu mai pot înăbuși în suflet chinurile cugetului, căci fapta cere dreptă respătire. Faceți-vă datorința!“

(Urmează)

Cine a fost Eusebie Popovici.

Pentru ca și cititorii noștri să vadă ce a pierdut biserica ortodoxă română prin moartea savantului profesor de teologie dela universitatea din Cernăuți, dăm Cuvântarea d-lui decan Vasile Tarnavschi rostită la înmormântarea ilustrului profesor.

„Plin de respect și de admirațiune stau în fața rămășițelor prea iubitului coleg și profesor, Eusebie Popovici, ca, în numele Facultății de Teologie, să exprim din adâncul inimii vîile regrete și durerea fără margini pe care o încearcă Facultatea de Teologie prin pierderea celui mai ilustru membru al ei. În Eusebie Popovici depăngem nu numai pe prea iubitul nostru coleg care la orice ne-a stat într'ajutor cu sfatul său binevoitor și cu experiența sa bogată de savant, ci și pe prea iubitul și veneratul nostru profesor, care pe noi toți, foștii lui elevi și acum profesori, ne-a introdus în tezaurele neprețuite ale științei teologice și ne-a arătat calea cea mai bună cum să ne împropriem în mod temeinic știința teologică ca în calitate de profesor de Teologie să fim la înălțimea misiunii noastre. Inșă în Eusebie Popovici pierdem și pe cel mai mare savant pe care l-a avut vreodată Fa-

cultatea noastră și a cărui știință vastă a umplut cu admirație întreaga lume ortodoxă și în mod extraordinar a contribuit ca Facultatea noastră de Teologie să se bucure de un renume de mare onoare în întreaga biserică ortodoxă. Cursurile sale din Istoria bisericească au fost totdeauna ascultate cu cel mai viu interes, iar publicarea acestor cursuri prin tipar i-a câștigat pentru totdeauna renumele de mare literat al bisericii ortodoxe.

Eusebie Popovici însă n'a fost numai excelent storic ci și-a câștigat merite incontestabile și ca canonist renumit al Bisericii din Bucovina. În toate chestiile organizatorice, precum a fost înființarea congresului bisericesc, a autonomiei bisericii, regularea parohiilor, nu numai a luat parte activă, dar el a fost autorul principal al dispozițiilor legale în chestiile acestea. El a fost lumina Facultății noastre ale cărei raze binefăcătoare s'au revărsat în aproape toate bisericile ortodoxe naționale din Orient. Cu un cuvânt el a fost fala Facultății și Bisericii noastre. Ireparabilă este pierderea lui.

Dar recunoștința noastră nu va avea margini și amintirea lui va rămânea în etern neuitată în inimile noastre.

Iar Dl. ministru I. Nistor rostește în numele guvernului și al Academiei Române, al cărei membru onorar a fost defunctul profesor, următoarea cuvântare:

Intristați Prezenți,

La dobiul sincer și profund al bisericii din Bucovina și al Universității cernăuțene se realizează și guvernul țării precum și Academia Română din București, al cărei distins și venerat Membru Onorar fusese savantul defunct. Și cu drept cuvânt, fiind că faima erudiției teologice a arhimandritului Eusebie, trecuse de mult fruntariile înguste ale Bucovinei, pentru a se răspândi ca razele calde ale soarelui luminos asupra întregii lumi ortodoxe, care rostia cu evlavie numele cucernicului eremit al științei din Cernăuți.

Din zilele mitropolitului Petru Movilă, întemeitorul Academiei Duhovnicești dela Chiev, născut și crescut și el la murmurul acelorasi izvoare și la freamătul misterios al acelorasi codri frunzoși ai Moldovei, din neamul nostru nu s'a ridicat un cunoscător mai profund și mai convins al ortodoxiei ca arhimandritul Eusebie, coboritor și el dintr'o străveche familie răzășească, familia Baloseștilor.

Numele sau se rostea cu aceiaș evlavie dela înalțimea catedrelor academiilor teologice din Chiev, Moscova, Petrograd, ca și dela cea a facultăților teologice din București, Belgrad, Sofia și Atena. În întreaga lume ortodoxă nu se va găsi nici un cleric de seamă, care să nu fi auzit de numele regretatului Arhimandrit Eusebie.

Cei mai iluștri și mai venerați arhipăstori ai neamului nostru în frunte cu I. P. S. Nostru Arhiepiscop și Mitropolit Vladimir și cu I. P. S. Sa părintele Mitropolit al Moldovei și Sucevei Pimen și-au stâns setea de știință și credință la izvorul nesecat de înțelepciune, de dragoste și credință, care izvoră limpede și curat ca cristalul din mîntea luminată și sufletul cel nobil și blând al arhimandritului Eusebie, care ca și fericitul Paisie

dela Dragomirna, a încrestat o nouă epocă în istoria bisericească, pe care posteritatea recunoscătoare o poate numi, cu recunoștință, epoca Eusebeismului.

Adâncă sa erudiție și îndeletnicirea sa neîntreruptă cu probleme teologice, l-a făcut blând, bun, iertător, cum trebuie să fie un adevărat creștin. Despre el ca și despre neuitatul Eminescu se poate susține cu drept cuvânt că s'a *mistuit înminând*. Iată pentru ce Academia Română prin rostul meu se închină cu evlavie și regrete sincere înaintea rămășițelor pământene ale marelui și eruditului Eusebie arhimandritul.

Fie-i țărina ușoară și memoria eternă!"

Nr. 1863 E ex 1922.

CIRCULAR

cătră oficiile parohiale din dieceza ort. rom. a Caransebeșului.

Cu concluzul sinodal Nr. prot. 49 din 1894 s'a dispus, ca în fiecare an să se specifice Sinodului eparhial restanțele în competențele diecezane.

În urma acestei dispozițiuni Consistoriul nostru diecezan a prezentat Sinodului eparhial din anul acesta conspectul restanțelor pe lângă raport.

Sinodul eparhial cu concluzul său Nr. prot. 23 ex 1922 a luat raportul la cunoștință învițând Consistoriul nostru diecezan, să ia măsurile necesare ca competențele diecezane restante să se încasseze, și pentru ca să înceteze creșterea continuă a restanțelor, a dispus Sinodul eparhial, ca organele bisericești subalterne să fie îndatorate a încassa toate competențele și a le varsa cel mult până la finea lunii Septembrie a fiecărui an.

Deoarece tot mai sunt comune bisericești, cari deși dispun de bani, nici la repetite provocări n'au plătit competențele diecezane restante, în urma concluzului sinodal de mai sus le atragem atențiunea, că dacă până în termen de 30 de zile nu vor plăti competențele diecezane incluzive anul 1922, se vor esmite comisari consistoriali în respectivele comune cu mandat de a încassa pe orice cale competențele diecezane restante, rămânând ca spesele de călătorie și diurnele esmișilor să se încasseze dela conducătorii oficiilor parohiale și dela epitropii, din a căror întrelăsare nu s'au încassat sau nu s'au deportat la timp competențele diecezane.

Caransebeș în 28 Septembrie 1922.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Ș T I R I

Un despărțământ al „Astrei în Orșova.

Duminecă la 22 Oct. a. c. sunt invitați toți intelectualii satelor și orașelor noastre din Granița a participa la actul de constituire a unui despărțământ al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român. Cu această ocaziune se vor aranja la Orșova și sărbări culturale cu choruri, disertațiuni și declamațiuni. Va fi cel mai mare eveniment cultural în partea de sud a graniței noastre când toți își vor da mâna pe acest teren. La acest act vor participa și delegații despărțământelor din Timișoara, Lugoj și Caransebeș, preoți, învățători, secretari, profesori, judecători, funcționari și mult popor. Orșova va primi o samă de oaspeți iluștri ai culturii românești. La ora 11 se va oficia uu parastas pentru odihna regretatului președ. Andrei Bârseanu. Ora 5. p. m. (după sosirea trenului dela Timișoara, Lugoj, Caransebeș) constituirea despărț. și înscrierea de membri. Ora 7 cină comună. Ora 9 șezătoare literară urmată cu dans. Profitul va fi împărțit pentru noul despărțământ și pentru internatul școalelor comerciale. Îndemnăm pe toți iubitorii de progres al neamului nostru să participe la aceste serbări spre a infiltra fiorul sacru al culturii românești. Servească această înștiințare drept invitație.

A apărut: Calendarul Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român pe anul comin 1923, întocmit de secretarul literar al Asociațiunii, *Ioan Georgescu*. Prețul pentru membrii Asociațiunii 5 Lei.

Divizia „Mihai Viteazul“ la încoronare.

Una din cele 3 divizii cari defilează azi la Alba Iulia cu ocaziunea Încoronării este divizia ordinului „Mihai Viteazul“, în care se cuprind toți ofițerii bravi cari s'au distins în campanie și posedă această înaltă distincțiune.

Mulțămită publică. Un bun creștin cu numele Svetozar Surdul din comuna Zlatița jud. Caraș-Severin, care de prezent se află în America dimpreună cu vrednicul ctitor al bisericei noastre Tudor Secula — la indemnul acestuia donează sfei noastre biserici frumoasa sumă de 570 Lei, întru sănătatea sa și a familiei sale. Deci când le aducem ambilor și pe această cale cele mai călduroase mulțămiri rugăm pe Bunul Dumnezeu ca jertfa adusă să le-o răsplătească însușit și înmîit dăruindu-le sănătate și noroc — și mulți imitatori. Pentru comuna bisericească, Naidaș la 2 Octomvre 1922. Svetozar Mutașcu, paroh.

Societatea de lectură „Ioan Popasu“ despărțământul teologic. Tinerimea dela Institutul teologic diecezan ort. rom. din Caransebeș, în ședința adunării sale generale din 24 Sept. v. a. c. s'a constituit sub presidiul Prea Cucerniciei Sale părintelui protopresbiter și profesor dl. A. Ghidiu, în modul următor: președinte: Andreiu Ghidiu protopresbiter și profesor, vice-președinte: Ioan Modelean cleric c. III., secretar: Aurel Lazar cleric c. III., vice-secretar: Teodor Cioban cleric c. I., controlor: Miron Petric cleric c. III., cassier: Ioan Goanță cleric c. II., bibliotecar: Zeno Muntean cleric c. II., vice-bibliotecar: Ioan Bucovan cleric c. I. Membrii în comisia literară: Valeriu Suru, Coriolan I. Roșca cleric c. III., Gheorghe L. Băleanu, Silviu Secoșan clerici c. II., Petru Albeanu, Iulian Onciu clerici c. I., Membrii ordinari ai Societății sunt 40.

Moții la încoronare. La serbările Încoronării au venit și 100 Moții din Munții apuseni, îmbrăcați în costumele caracteristice de pe vremea lui Avram Iancu.

Concurs pentru licitație minuendă.

Se aduce la cunoștință publică că direcțiunea școalei civile (medie) de fete din Caransebeș escrie concurs pentru facerea a 50 (Cincizeci) scâmnii (bânci) școlare la fel cu cele ce se află în clasele școalei civile. Licitatiunea minuendă se va ținea în baza ord. Minist. Instrucțiunii Directoratul General Cluj Nr. 28084/1922. Secția V. Sâmbătă în 28 Octomvrie la 3 ore după masă în cancelaria direcțiunii. Oferte închise se prinesc până în 28 Octomvrie la ora 10 a. m.

Caransebeș, la 14 Oct. 1922.

Direcțiunea școalei civile.
I. Ionescu.

CONCOURS.

Pentru ocuparea postului de *învățător* la școala cenfesională ort. română din **Ciorda** protopresbiteratul Biserica-Albă, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt:

1. Salar învățătoresc 500 Lei, restul dela stat.
2. Pentru conferințe și adunarea generală 50 Lei.
3. Pentru scripturistica 10 Lei.
4. Cortel în natură cu grădină 600 []
5. Pentru încălzirea salei de învățământ se îngrijește comuna.

Alesul învățător este îndatorat a cerceta regulat S-ta biserică în Dumineci și sărbători, a purta cantoralul în și afară de biserică și a instrui tinerimea școlară în cântări bisericești; este îndatorat a participa la înmormântări fără nici o renumerație.

Recurenții au a se presenta în Sf. biserică în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cântarea bisericească.

Recursele instruate cu documentele de lipsă adreseate comitetului parohial din Ciorda să se subștearnă Ven. Conzistoriu.

Ciorda din ședința comitetului parohial ținut la 24 Iulie st. v. 1922.

Comitetul parohial

Oficiul parohial:

2—3

Pentru autentificare.

Augustin Gruescu
preot

„CALENDARUL ROMÂNULUI“

pe anul 1923

se află sub tipar și va apare în curând.

La Tipografia și Librăria Diecezana din Caransebeș

TOT FELUL DE CĂRȚI ȘCOLARE

se găsec

curs primar, secundar și comercial și tot felul de papeta ie în angro și detal ca: Caete, ceioane pentru tablițe, tocuri, creioane, tablițe, bureți, (sponghe), creta, guma de șters, pene etc. precum și certificate școlare, registre de ab-sențe și carticică de atestate. La orice comandă se face rabat.

Cu stima

Tip. și Librăria Diecezana
Caransebeș.

